

doc. PaedDr. Martina Maněnová, Ph.D.

*Ústav primární a preprimární edukace, Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové
500 03 Hradec Králové, Rokitanského 62; e-mail: martina.manenova@uhk.cz*

Posudek oponentky

Na habilitační práci PhDr. Lucie Rohlíkové, **Ph.D.** s názvem:

Flexibilní učení a flexibilní formy vzdělávání na vysoké škole

Oponentský posudek je vypracovaný na základě požadavku předsedy habilitační komise Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy. Předmětná práce je habilitační práce ve vědním oboru Pedagogika.

Předložená práce v rozsahu 218 stran je zaměřená na problematiku flexibility ve vzdělávání, specificky na vysoké škole. Východiskem práce jsou teoretické filozofické, psychologické a pedagogické otázky flexibilního učení a s tématem související pojmy.

Habilitační práce je členěna do pěti základních kapitol, bibliografických zdrojů a příloh. Práce je logicky členěna, úvodní kapitoly tvoří odpovídající základ pro empirickou část práce. Práce čítá 600 bibliografických zdrojů a čtyři přílohy.

Úvodní kapitola představuje cíle a metody práce. Autorka logicky zdůvodňuje volbu a současně aktuálnost tématu. Zvolené výzkumné metody (longitudinální výzkumné studie) zmiňované v úvodní části práce jsou odpovídající vzhledem k charakteru práce.

Druhá kapitola je velmi rozsáhlá (přes 100 stran) a podává podrobný teoretický základ pro empirickou část práce. Vysvětluje základní terminologii i vzhledem k tomu, že flexibilita ve vzdělávání nemá jednoznačné a přesné vymezení pojmů, a i k vzájemným překryvům vymezení pojmů z určitého úhlu pohledu. Tato část je velmi kvalitně zpracována, vhodně ji doplňují obrázky a tabulky. Při ukotvení pojmů autorka vychází zejména ze zahraničních zdrojů, neopomíná i domácí odborné zdroje. V souvislosti s vymezením fenoménu flexibilního učení z teoretického pohledu se nabízí otázka na vlastní praktickou činnost autorky, zda je možné vymežit ten typ nebo typy flexibilního učení, které upřednostňuje z obecného pohledu.

Následující část práce ukotvuje flexibilní učení a flexibilní vzdělávání v širším kontextu, tedy z filozofického a psychologického pohledu. Na základě rozboru jednotlivých filozofických přístupů a psychologických základů autorka velmi zdařile dochází k pojmu kognitivní flexibilita jako základní myšlenky pro koncept flexibilního vzdělávání.

Kapitola 2.3 shrnuje poznatky z oblasti flexibilního učení a flexibilního vzdělávání. Autorka zde prokazuje aktuálnost tématu a nárůst zájmu výzkumníků o toto téma i vzhledem k epidemii COVID-19. K této části by mě zajímalo, zda nebylo zkoumáno postavení flexibilního učení a flexibilního vzdělávání na Gartnerově Hypo Cycle.

Část teoretické práce uvádí pohled na flexibilní vzdělávání vysokoškolských pedagogů. Autorka uvádí různá doporučení většinou zahraničních odborníků a dochází k popisu systému vzdělávání akademických pracovníků Západočeské univerzity v Plzni. Můžete prosím uvést, které kategorie vyšly z reflexe realizované v rozmezí 2018-2020 jako určující pro další vzdělávání vysokoškolských pedagogů?

Podkapitola Zajišťování kvality flexibilních forem vzdělávání jsou popsány základní předpoklady (strategický management, tvorba kurikula, autorská příprava e-learningu, realizace, podpora studentů a podpora zaměstnanců), které mohou tvořit základ pro sebehodnocení instituce a vychází z E-xcellence Quality Framework.

Empirickou část práce tvoří několik dílčích studií, jejichž společným jmenovatelem je zaměření na vybavenost studentů technologiemi; zkušenosti a postoje studentů týkající se využívání technologií ve vzdělávání. Podkapitola 3.1 Technologie pro flexibilní učení: postoje, zkušenosti a vybavenost vysokoškolských studentů technologiemi představuje stručnou přehledovou studii jako odrazový můstek k vlastním šetřením, což by mohlo být lépe zachyceno v nadpise podkapitoly. Následná část prezentuje prvotní výzkumné šetření. Zde mám drobnou připomínku ke struktuře studie, která nemá obvyklé části. Oceňuji prezentaci výsledků a následnou diskusi. Podkapitola 3.3 představuje vlastní longitudinální výzkum. Cíle studie jsou uvedeny, postrádám však formulaci výzkumných otázek a hypotéz. Využití dotazníkového šetření by mělo vycházet právě z formulace otázek a hypotéz. Jsou uvedeny charakteristiky výzkumného souboru, bylo by vhodné uvést o jaký typ výběru se jednalo. Zpracování dat a využití statistických testů je adekvátní. Diskuse výsledků srovnává získané výsledky s jinými, převážně zahraničními výzkumy, což je odpovídající. Vzhledem k takto rozsáhlému výzkumnému šetření by bylo vhodné uvést limity výzkumu.

Po formální grafické stránce je práce kvalitní, obrázky, grafy jsou čitelné a dobře uspořádané. Marginální připomínku mám k členění práce na teoretickou část a výzkumnou část, a tedy nadpisy kapitol tomu odpovídající, uvítala bych nadpisy kapitol odrážející obsah částí. Popis obrázků nad obrázkem neodpovídá zcela doporučením příslušné normy, některé obrázky nejsou v odpovídající kvalitě (např. obr. 7, graf 6, 7).

Vyspecifikovaný okruh otázek z dané problematiky a jejich zpracování odpovídá profilu uvedené práce. V tomto smyslu mohu konstatovat, že práce svým obsahem a formou prezentace splňuje podmínky kladené na tento druh prací a práci

doporučuji

k obhajobě a po jejím úspěšném průběhu doporučuji habilitační komisi, aby PhDr. Lucie Rohlíková, Ph.D. byla jmenována docentem v oboru Pedagogika.

V Hradci Králové 18. 4. 2023

doc. PaedDr. Martina Maněnová, Ph.D.